

تحلیل معنایی نور و رنگ در معماری ایرانی- اسلامی (نمونه موردی: مسجد کبود تبریز)

اکبر ابراهیم زاده^۱، تورج روشنایی بدر^۲

۱- گروه معماری، واحد اسکو، دانشگاه آزاد اسلامی، اسکو، ایران. *
۱- دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته مهندسی معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسکو، ایران.
۲- گروه معماری، واحد اسکو، دانشگاه آزاد اسلامی، اسکو، ایران.
nitam.611178@liamg.moc

چکیده

از قرن‌ها پیش دانسته شده بود که رنگ می‌تواند تأثیر فوق‌العاده‌ای بر احساسات، هماهنگی درون و حتی سلامتی داشته باشد. عنصر رنگ مقوله‌ای است که در زمینه‌های مختلف، بروی آن مطالعه شده و کاربردهای رنگی تا حدودی در زمان‌ها و بافت‌ها مختلف مشخص گردیده است. از میان آفرینش‌های انسان، معماری کامل‌ترین و جامع‌ترین هنر است و بنابراین در هنرها موقعیت محوری دارد. معماری نمایش‌دهنده گوناگونی ابزارها و تعدد حالات رسیدن به وحدت است. معماری ایران همیشه دارای معنا بوده، چرا که در ایران بعثت درخشندگی شدید اشعه آفتاب در اکثر پهنه این سرزمین و شفافیت هوا در مناطق مرتفع و تجزیه نور و نیاز به زیستن به فضاهای روشن به عنوان جزئی از زندگی ایرانیان در سراسر تاریخ بوده. نور سمبل وجودی و یک حضور روحانی در سختی ماده نفوذ کرده و آن را تبدیل به یک صورت شریف و زیبا و شایسته که محل استقرار روان انسانی باشد که جوهر او نیز ریشه در عالم نور دارد، عالمی که جز عالم روح نیست و در کل حضور نور به شیوه هوشمندانه‌ای در جهت انتقال مفاهیم معنوی در ایران استفاده شده است. با توجه به اینکه رنگ و نور از جمله مهمترین و موثرترین ابعاد دخیل در معماری سنتی ایران به شمار می‌آید، در تحقیق پیش‌رو، به بررسی و شناخت هرچه بیشتر مفاهیمی همچون نور، رنگ، فضا و معماری کلاسیک ایران پرداخته شده، که در این روند مسجد کبود تبریز نیز جهت تکمیل مطالعات به عنوان نمونه موردی انتخاب گشته است.

واژه‌های کلیدی: ایران، رنگ، فضا، نور، معماری کلاسیک.